

**Χαιρετισμός του Υφυπουργού Ανάπτυξης κυρίου Σταύρου Καλαφάτη
στη Συνεδρίαση της Υποεπιτροπής Ορεινών Περιοχών της Βουλής των
Ελλήνων την Τρίτη, 17 Ιουνίου 2025**

Η παρουσίαση σήμερα στην Υποεπιτροπή Ορεινών Περιοχών της Βουλής του προγράμματος αιεφόρου ανάπτυξης της Κεντρικής και Βόρειας Εύβοιας είναι αποτέλεσμα του πρόγραμματος «Αειφόρος Ανάπτυξη Λιγότερο Αναπτυγμένων Περιοχών με την Δημιουργία Νέων Τουριστικών Πόρων και Προϊόντων μέσω Ανάλυσης, Τεκμηρίωσης, Μοντελοποίησης, Διαχείρισης και Διατήρησης Πολιτιστικού Αποθέματος με χρήση Εφαρμογών ΤΠΕ (ΑΕΙ)» ξεκίνησε τον Ιούνιο του 2021 και παραδόθηκε το Δεκέμβριο του 2023 με το ΕΜΠ (Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο), ως συντονίζοντα φορέα, με την Ομότιμη Καθηγήτρια κα Αντωνία Μοροπούλου ως επιστημονικά υπεύθυνη, το ΙΤΕ (Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας), το ΙΤΕΠ (Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και προβλέψεων), τα περιφερειακά τμήματα ΤΕΕ και δυο εταιρείες εφαρμογών γεωπληροφορικής και νέων τεχνολογιών πληροφορικής, τις Consortis και Telesto. Το ΑΕΙ χρηματοδοτήθηκε απ'το ΕΣΠΑ (2014-2020), υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ) και της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων στους τομείς Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ).

Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος, απομονωμένες ορεινές και νησιωτικές περιοχές μπορούν να αξιοποιήσουν τα οφέλη της ανάδειξης του φυσικού, πολιτιστικού και αρχιτεκτονικού τους αποθέματος με στόχο τη δημιουργία νέων τουριστικών προϊόντων και την προσέλκυση εξωτερικών οικονομιών μέσω της αιεφόρου ανάπτυξης καθώς και να αξιοποιήσουν κάθε δυνατότητα ανάπτυξης στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα στην αναπτυσσόμενη τοπική οικονομία.

Εφόσον η υπερεκμετάλλευση των προαναφερθέντων πόρων θα μπορούσε να οδηγήσει στην υποβάθμισή τους, είναι σημαντικό να προβλεφθούν διαδικασίες και μέτρα για την προστασία και την αποκατάστασή τους. Έτσι, ο αναπτυξιακός σχεδιασμός που προτείνεται, κινείται στα πλαίσια της κυκλικής οικονομίας. Ο σχεδιασμός της

αιφόρου ανάπτυξης των περιοχών μελέτης, σύμφωνα με τη μεθοδολογία του ΑΕΙ, περιλαμβάνει την τεκμηρίωση, ανάλυση, μοντελοποίηση και διαχείριση του πολιτιστικού και περιβαλλοντικού αποθέματος, την αξιολόγηση της προσόδου που δύναται να επιφέρει η ανάδειξη και επανάχρησή τους με τη δημιουργία νέων τουριστικών προϊόντων και, τέλος, τη σύνθεση. προτάσεων εναλλακτικών πολιτιστικών διαδρομών μαζί με εμβληματικές παρεμβάσεις για τη σύνδεση των παραδοσιακών οικιστικών πυρήνων, την αποκατάσταση και επαναχρησιμοποίηση ιστορικών κτιρίων, την αποκατάσταση παραδοσιακών γεωργικών και αλιευτικών πρακτικών και την προώθηση των αυθεντικών τοπικών προϊόντων μέσω του αγροτουρισμού, την προστασία των παραδοσιακών αγροτικών κατασκευών - όπως οι «αναβαθμίδες», οι στέρνες, τα πατητήρια, τα ελαιοτριβεία, οι μύλοι, οι «κήφες» και τα «μιτάτα»- καθώς και του ορειβατικού αλλά και αλιευτικού και καταδυτικού τουρισμού. Σημαντικό στοιχείο των προτάσεων αποτελούν οι υποδομές που αφορούν τη συμπλήρωση και ανάπτυξη του οδικού δικτύου, στην ανάπτυξη ορειβατικών καταφυγίων αλλά και τη δημιουργία σύγχρονων λιμένων και μαρίνων, αλιευτικών και τουριστικών καταφυγίων και τουριστικών αγκυροβολίων που δημιουργούν προϋποθέσεις τουριστικού ρεύματος. Απαραίτητη είναι επίσης η προώθηση κατάλληλης χωροθέτησης ΑΠΕ στη μετάβαση στη μεταλινιτική περίοδο, για την ευημερία των απομονωμένων περιοχών μιας και ιδιαίτερα σήμερα, στην εποχή της ενεργειακής κρίσης, η εφαρμογή τους αποκτά πραγματική σημασία για την ποιότητα ζωής των τοπικών κοινωνιών με βιώσιμο τρόπο, η ολοκλήρωση έργων αποχέτευσης διαχείρισης λυμάτων και απορριμμάτων και υποδομών. Στόχος αυτών των προτάσεων είναι επίσης η ενίσχυση των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και η προώθηση της απασχόλησης των νέων, με σκοπό τη στήριξη της τοπικής οικονομίας και την επίτευξη κοινωνικής συνοχής. Σημαντική είναι η επιδίωξη διεθνοποίησης του προγράμματος με τη διαμόρφωση διεθνούς δικτύου Πανεπιστημίων, ερευνητικών κέντρων, διεθνών οργανισμών και άλλων φορέων ώστε οι περιοχές μελέτης του ΑΕΙ να αποτελέσουν Διεθνή και Ανοιχτά Εργαστήρια Ανάπτυξης.

Τα κύρια εμπόδια αυτών των προσπάθειών είναι η έλλειψη:

- Ενημέρωσης των τοπικών κοινωνιών για τις αναπτυξιακές δυνατότητες που υπάρχουν σε αυτές τις κατευθύνσεις. Γι'αυτό και οφείλουμε να υπογραμμίσουμε τις εκδηλώσεις εποικοδομητικού διαλόγου που οργανώθηκαν σε όλες τις περιοχές μελέτης με τους κατοίκους, με τους τοπικούς πολιτιστικούς, περιβαλλοντικούς και παραγωγικούς φορείς σε συνεργασία με τους Δήμους, τις Περιφέρειες και το ΤΕΕ προσκαλώντας εκπροσώπους της Κυβέρνησης, των Πολιτικών Κομμάτων και τοπικούς φορείς.

- Γνώσης για τα προγράμματα χρηματοδότησης και τα εργαλεία χρηματοδότησης σε συνδυασμό με την αδυναμία διαχείρισης διαφορετικών πόρων σε ολοκληρωμένο τοπικό επίπεδο. Για το σκοπό αυτό, στα πλαίσια του έργου ΑΕΙ αναπτύχθηκε μια πλατφόρμα γεωπληροφορικής, με την πλήρη τεκμηρίωση του Πολιτιστικού και Περιβαλλοντικού Αποθέματος και όλες τις προτεινόμενες παρεμβάσεις σε ολοκληρωμένα συστήματα πληροφοριών, καθώς και μια αναπτυξιακή πλατφόρμα που προσφέρει τη δυνατότητα διαχείρισης διαφορετικών χρηματοδοτικών εργαλείων για τη χρηματοδότηση αναπτυξιακών προτάσεων.

- Συντονισμού των κεντρικών πολιτικών σε τοπικό επίπεδο ώστε να υλοπείται ολοκληρωμένα ο σχεδιασμός της ανάπτυξης. Το ΕΜΠ και το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος σε συνεργασία με τους Δημάρχους και την Περιφερειακή Διακυβέρνηση οργάνωσαν κύκλο παρουσιάσεων, με τη συμμετοχή μετά από πρόσκλησή μας εκπροσώπων της Κυβέρνησης και της Κεντρικής Διοίκησης.

Ως Υπουργός Ανάπτυξης που έχω την ευθύνη για την έρευνα και την καινοτομία, θεωρώ ότι εκπληρώνω την υποχρέωση η έρευνα αυτή να υπηρετεί την κοινωνία σχεδιάζοντας ένα βιώσιμο αύριο γι'αυτή. Πλέον, οι τοπικές κοινωνίες έχουν την αναπτυξιακή πλατφόρμα και μια ενεργή συνεργασία με κυβερνητικούς διοικητικούς αρμόδιους για την υλοποίηση του έργου. Τα επόμενα βήματα είναι η επίτευξη της εξωστρέφειας προς την επιχειρηματική κοινότητα για την υποστήριξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, ικανών να συμβάλουν στη διαμόρφωση ΣΔΙΤ, με στόχο να αντιμετωπίσουν την ανεργία, την

ακρίβεια, την τρέχουσα ενεργειακή κρίση καθώς και τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις.

Ως Υπουργός της Κυβέρνησης όμως πρέπει να υπογραμμίσω τη φιλοδοξία μας να συμβάλουμε στον επιτόπιο συντονισμό πολιτικών και μέτρων διαφορετικών κυβερνητικών, περιφερειακών και τοπικών σχεδιασμών και ευκαιριών χρηματοδότησης στο πλαίσιο αυτού του ολοκληρωμένου σχεδιασμού. Ταυτόχρονα, μέσα από κεντρικές συζητήσεις με Επιμελητήρια, επιχειρηματίες, τράπεζες και χρηματοδοτικά εργαλεία, στοχεύουμε στην υποστήριξη της επιχειρηματικότητας και στη δημιουργία επαγγελματικών ευκαιριών στις τοπικές κοινότητες με έμφαση στους νέους.

Συνεπώς, για τη μεταφορά και την αξιοποίηση του ΑΕΙ απαιτείται η ενεργοποίηση μηχανισμών συντονισμού τοπικά όλων των επιπέδων λήψης αποφάσεων (Δήμοι, Περιφέρειες, Κυβέρνηση), καθώς και διατομεακά στο επίπεδο της Κυβέρνησης όπως επίσης και η Πολιτική βούληση και διάλογος σε όλο το πολιτικό φάσμα, με πνεύμα σεβασμού στις αξίες και τις ανάγκες του τόπου.